

Guide for implementering av basissamtaler i systematisk pårørendesamarbeid

Målgruppe for guiden er de som skal ta ansvar for implementeringen: seksjonsleder, kvalitetskoordinator, fagutviklere, pårørendekoordinator og øvrige deltakere i forbedringsteamet.

1. Opprettelse av forbedringsteam

Leder oppretter et lokalt forbedringsteam som møter 1,5 time per måned i ett år:

- Det utvelges for eksempel en behandler, en miljøbehandler, en fagutvikler/pårørendekoordinator.
- Følgene deltar/oppdateres ved behov: nærmeste leder, kvalitetsrådgiver, erfaringsspesialist og merkantil.

Dato

2. Tilpasninger i deres enhet

- Gjennomgå aktuelle prosedyrer og gjør lokale tilpasninger, se: [eHåndbok - PHR Pårørendesamarbeid](#). Den finnes også i andre versjoner tilpasset FACT, døgnbehandling psykiatri og døgnbehandling rusbehandling.
 - Legg inn prosedyren i lokalt eHåndbok-system.
- Gjennomgå forslag til fraser til bruk i DIPS og gjør eventuelle lokale tilpasninger i samråd med ansvarlig for fraser i klinikken. Link til frasene:
 - Sykehuset Østfold ([husk link](#))
 - Vestre Viken: ([husk link](#))
- Se eksempel på brev til pårørende ([link](#)).
 - Tilpass innholdet i brevet til deres enhet. Det anbefales å få brevet publisert på helseforetakets internett
- Avdelingssjef godkjenner ansatt med revisjonstilgang i DIPS, oftest en kvalitetsrådgiver.
 - Kvalitetsrådgiver fyller ut skjemaer og planlegger tid for baselinemåling. Se sjekklister for målingsansvarlige. [Sett in link](#)

Dato

3. Strategi for opplæring i metoden psykoedukativt familiesamarbeid (PEF)

- Ved implementeringsstart anbefales det at fagutviklere, pårørendekoordinator, ledere, og andre nøkkelpersoner deltar på kurs i PEF for å sikre grunnleggende kompetanse i pårørendesamarbeid.
- Det bør legges en plan for at minimum to medarbeidere per halvår gjennomfører ett kurs i PEF.
- Se kompetanseplanen "VV-Videreføring av systematisk pårørendesamarbeid" i Kompetanseportalen:
 - Delta på kurs i PEF eller i REACT (for å bli REACT-veileder kreves kurs i PEF eller Kognitiv atferdsterapi).
 - Delta på veiledning i metoden.
 - Gjennomføre et strukturert gruppetilbud i metoden av et av disse alternativene:
 - REACT med pårørende (4-6 måneder).
 - PEF med en familie (6-12 måneder).
 - Enfamiligruppe i PEF (1,5-2 år).
 - Flerfamiliegruppe i PEF med flere pasienter og pårørende (1,5-2 år).

Dato

4. Oppfølging av kompetansetiltakene

Leder/pårørendekoordinator/fagutvikler:

- Lager en implementeringsplan med tidspunkt for kompetanseheving og gjennomføring av basissamtalene. F.eks. sette av tid i internundervisning, team- og behandlingsmøter og årshjul.
- Tildeler medarbeiderne kompetanseplan i Kompetanseportalen.
- Oppfordrer medarbeiderne til å ta E-læringskurset før første internundervisning. Viktig at det følges opp/gis påminnelse om at de tar kurset.
- Sender link til nettsiden *Veiviser i systematisk pårørendesamarbeid* med oppfordring til å ta i bruk nettsiden for å lære om og praktisere basissamtaler.
- Planlegger internundervisning: Finner dato for internundervisningen. Printer ut samtaleguiden og sjekklisten for helsepersonell i farger. Laminere noen eksemplarer som legges tilgjengelig f.eks. på lunsjmøterom.
- Gjennomfører internundervisning: Del ut samtaleguiden og sjekklisten til medarbeiderne.
- Planlegger SIM med VR: Del de ansatte i grupper på maks åtte deltakere i hver gruppe.
- Avklarer ansvarsfordeling mellom leder, pårørendekoordinator og fagutvikler.

5. Oppgaver for å sikre gjennomføring av basissamtalene

Leder, pårørendekoordinator og/eller fagutvikler lager en implementeringsplan for hvordan følge opp og motivere medarbeiderne til å gjennomføre basissamtalene:

- Start med basissamtale med pasient:
 - Motiver medarbeiderne til å forsøke å gjennomføre samtalen etter guiden innen en avsatt dato (F.eks. 2-5 uker etter gjennomføring av E-læringsprogrammet). Dersom en medarbeider ikke har en aktuell pasient å ha samtalen med, kan han/hun i stedet gjennomføre rollespill med kollega.
 - Gjennomgå erfaringer med samtalen i plenum:
 - Hvordan fungerte det i praksis å bruke guiden i samtalen?
 - Hva er fordelen med guiden sammenlignet med tidligere praksis?
 - Hvordan kan den være til hjelp for å overkomme taushetsplikt som barriere?
 - Hvilke spørsmål i guiden vil du fremheve som spesielt nyttig? Del erfaringer.
 - Det anbefales å ha en kort repetisjon av innholdet i guiden før erfaringsdelingen.
- Basissamtale med pårørende - følg samme struktur som for basissamtale med pasient:
 - Gjennomgå erfaringer med samtalen i plenum:
 - Hva i guiden var nyttig til samtalen med pårørende for å få tak i pårørendes opplevelse av pårørenderollen?
 - Hvordan kan guiden bidra til å overkomme eventuelle utfordringer med å ha samtale med pårørende alene?
- Fellessamtale med pasient og pårørende - følg samme struktur som til de to andre samtalene.
 - Gjennomgå erfaringer med samtalen i plenum:
 - Hvordan fungerte guidens tips om å trekke pårørende inn i utarbeidelse av varseltegn og mestringsplan?
 - Hva var nyttig i guiden for å få lagt en plan videre for pårørendesamarbeid?
- Bruk resultatene fra SPC-målingene som en motivator og pekepinn på fokusområder i implementeringsarbeidet. Velge ut mål for forbedringsområder ut fra de svakeste målingene.

Vedlegg 1. Fremdriftsplan for implementering på din enhet

Hva skal gjøres?	Ansvarlig	1. Dato	2. Dato	3. Dato
Forankringsmøter for forbedringsteam og seksjonsleder (antall etter behov)				
Ferdigstille pårørendeletter (en dato)				
Ferdigstille lokalt tilpasset prosedyre (en dato)				
Frist for gjennomføring av E-læringskurs				
Internundervisning (anbefales: to like undervisninger ved døgnsesjoner, ellers nok med en)				
SIM VR - grupper med maks 8 deltakere (legg inn både dato og klokkeslett)				
Plan for gjennomføring av basissamtaler for alle ansatte: Frist for å utføre basissamtale med		pasient	pårørende	pas./pår.
Plan for møtetidspunkt for erfaringsdeling for alle ansatte om basissamtalene:				
Dato for kurs i PEF				
Dato for pårørendenettverkssamlinger				